

فهرست واژگان و اصطلاحات آماری سازمان آموزشی فن و حرفه ای کشور

ردیف	عنوان واژه	تعریف واژه
۱	استاندارد ارزشیابی حرفه	استاندارد ارزشیابی حرفه براساس استاندارد شایستگی حرفه و دیگر عوامل توسط گروه های مشترکی از حوزه های گوناگون تهیه می شود. و منجر به اعطای گواهینامه یا مدرک صلاحیت حرفه ای می گردد.
۲	استاندارد آموزشی حرفه	استاندارد آموزش حرفه بر اساس استانداردهای شایستگی حرفه و ارزشیابی توسط ارایه دهندگان آموزش فنی و حرفه ای تهیه می گردد. در این استاندارد و برنامه، اهداف دروس، محتوی، روش های تدریس، تجهیزات آموزشی و... در اولویت قرار دارد. استانداردهای آموزشی باید مورد توافق ذی نفعان آموزش و تربیت قرار گرفته و اعتبار بخشی شود.
۳	استاندارد شایستگی حرفه	استاندارد شایستگی حرفه معیار و شاخص هایی برای عملکرد در یک حرفه است. این استاندارد در سطح ملی بر اساس استاندارد طبقه بندی مشاغل و حرف و همچنین چارچوب صلاحیت حرفه ای ملی طراحی می گردد. معمولاً استانداردهای شایستگی حرفه به صورت ملی یا بین المللی تهیه می شود. استانداردهای شایستگی حرفه و یا ویژگی های استخدامی باید به روشی که مورد موافقت همه افراد ذی نفع است انجام شود. روشهای مختلفی برای تعریف استانداردها وجود دارد و کشورها باید قبل از اتخاذ روش خاص، این موارد را بررسی کنند. برخی از مواردی که باید در استاندارد شایستگی حرفه وجود داشته باشد به شرح زیر است : فعالیت موجود در حرفه - وظایف و تکالیف کاری شرایط و ویژگی های محیط کار (فیزیکی و ...) شایستگی ها شامل دانش، مهارت و نگرش محیط کار (با روشهای تحلیل کار و ...) معیارهای عملکرد و استاندارد عملکرد تکالیف کاری تجهیزات و وسایل مورد نیاز در محیط کار شایستگی های غیر فنی محیط کار شایستگی های عمومی
۴	اعتبارسنجی مراکز آموزش فنی و حرفه ای	اطمینان از اینکه برنامه، مواد و موسسه ها چه در حیطه قانون عمومی یا تحت مقررات خصوصی، دارای استانداردهای قانونی مربوطه هستند.
۵	آزمون دانشی فنی و حرفه ای	شامل تعدادی سؤال بر اساس استانداردهای شایستگی و ارزشیابی است که هر یک از آن ها از یک قسمت اصلی و تعدادی گزینه (پاسخ) تشکیل می شود و آزمون شونده از میان گزینه های پیشنهادی، گزینه صحیح (پاسخ سؤال) را انتخاب می کند.
۶	آزمون عملی فنی و حرفه ای	آزمونی است که یادگیرنده میزان یادگیری و تغییر رفتار مربوط به یادگیری را در قالب پروژه معین به صورت عملی بر اساس استانداردهای شایستگی و ارزشیابی ارائه می دهد. برای مثال، از کارآموز خواسته می شود که با تعمیر یک ماشین، آموخته های خود را به نمایش بگذارد .
۷	آموزش مجازی فنی و حرفه ای (الکترونیکی)	آموزش مجازی (الکترونیکی) نوعی آموزش و روش یادگیری توسط سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور است که با استفاده از بستر منابع دیجیتال اعم از موبایل، کامپیوتر، اینترنت و تبلت، شبیه سازها و سایر تجهیزات و امکانات دیجیتال صورت می گیرد.
۸	آموزش فنی و حرفه ای مهارتی غیررسمی	آموزشی است که در خارج از نظام رسمی طبق برنامه ای مشخص ارائه و به اخذ گواهینامه شایستگی و صلاحیت شغلی می انجامد. این آموزشها توسط سازمان آموزش فنی و حرفه ای، دستگاههای اجرائی و بنگاههای اقتصادی ارائه می شود.
۹	آموزشگاه فنی و حرفه ای آزاد	واحدهای آموزشی غیردولتی که با مجوز سازمان آموزش فنیو حرفه ای کشور نسبت به ارایه آموزش های فنی و حرفه ای مطابق با استانداردهای آموزش فنی و حرفه ای و با اخذ شهریه های مصوب اقدام نمایند و برای آموزش های ارایه شده توسط این موسسات، گواهینامه مهارت شایستگی و ارزشیابی از طرف سازمان آموزش فنی و حرفه ای صادر گردد.
۱۰	بازآموزی	تکرار دوره آموزشی یا مهارتی به منظور یادآوری آنچه در گذشته آموخته شده و فراموش گردیده یا به روزرسانی آموزش ها می باشد.
۱۱	پروانه مهارت فنی	نوعی گواهینامه مهارتی است که بر اساس " آیین نامه صدور پروانه مهارت فنی برای کارگران ماهر، به افرادی که پس از طی دوره آموزشی یا پس از کسب تجربه در آن دسته از امور فنی در بخش های ساختمان و شهرسازی، در آزمون های کتبی و عملی شرکت نموده و موفق به کسب حد نصاب نمره می شوند، اعطا می شود.

ردیف	عنوان واژه	تعریف واژه
۱۲	بودمان آموزشی مربیگری فنی و حرفه ای سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور	بخشی از یک دوره آموزشی کلی است که بر یک موضوع یا هدف خاص تمرکز دارد و در قالب بسته های آموزشی مستقل در طول دوران خدمت یا دوره آموزشی یک مربی آموزش فنی و حرفه ای برای وی ارایه می شود.
۱۳	حرفه	مجموعه ای از چند شغل همگن که در یک گروه بزرگ دسته بندی شده، در مبانی و اصول مشترک بوده و در طبقه بندی شغل و حرف در یک سطح مهارت و تخصص قرار می گیرد
۱۴	خوشه آموزشی	مجموعه ای از رشته های آموزشی مرتبط با هر یک از بخش های عمده اقتصادی (صنعت، خدمات، فرهنگ و هنر و کشاورزی) است.
۱۵	دوره آموزشی	مقطع زمانی مطابق با ساعات آموزشی مندرج در استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور که محتوای نظری(تئوری) و عملی در این بازه زمانی در کارگاه با تجهیزات، ابزار و مواد مصرفی مناسب، توسط مربی به کارآموز آموزش داده می شود.
۱۶	سطح صلاحیت حرفه	سطح صلاحیت حرفه عبارت است از سطح حرفه در چهارچوب صلاحیت حرفه ای ملی است. سطوح صلاحیت حرفه ای ملی هشت سطح است، که عبارت است از: ۱- سطح کارگر ساده؛ ۲- سطح کارگر ماهر؛ ۳- سطح کمک کاردان حرفه ای از قبیل کمک تکنسین؛ ۴- سطح کاردان حرفه ای از قبیل تکنسین؛ ۵- سطح کاردان ارشد حرفه ای از قبیل کمک مهندس؛ ۶- سطح کارشناس حرفه ای از قبیل مهندس حرفه ای؛ ۷- سطح کارشناس ارشد حرفه ای از قبیل مهندس ارشد حرفه ای؛ ۸- سطح دکتری حرفه ای هم تراز سطوح (صلاحیت) حرفه ها در استاندارد طبقه بندی بین المللی، مشاغل و حرفه (ایسکو ۰۸) با سطوح تعریف شده چهار چوب صلاحیت حرفه ای ملی کشور در قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه ای و مهارتی بصورت زیر است: *سطح یک ایسکو هم تراز سطح یک چهارچوب صلاحیت حرفه ای ملی کشور *سطح دو ایسکو هم تراز سطح دو و سه چهارچوب صلاحیت حرفه ای ملی کشور * سطح سه ایسکو هم تراز سطح چهار و پنج چهارچوب صلاحیت حرفه ای ملی کشور *سطح چهار ایسکو هم تراز سطح شش، هفت و هشت چهارچوب صلاحیت حرفه ای ملی کشور
۱۷	شایستگی	توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به صورت موثر و کارا برابر استاندارد است
۱۸	شایستگی غیر فنی	مجموعه ای از مهارت ها، نگرش و دانش کلیدی است که یک شخص برای موفقیت در یادگیری، کار و حل مسائل و مشکلات به آنها نیاز دارد. مهارت ها، دانش و شایستگی هایی که توانایی یک نیروی کار را برای تضمین و حفظ شغل، پیشرفت در کار و کنار آمدن با تغییرات، تضمین شغل دیگر در صورت تمایل یا اخراج شدن و ورود آسان تر به بازار کار در کشورهای مختلف افزایش می دهد. به عبارت دیگر قابلیت های رفتار انطباقی و مثبت است که افراد را قادر می سازد تا با تقاضاها و چالش های زندگی روزمره مقابله کنند
۱۹	ظرفیت آموزشی مرکز آموزش فنی و حرفه ای	حداکثر توان آموزشی یک مرکز دولتی در طول یک سال آموزشی است که بر اساس توانایی و قابلیت های موجود شامل تعداد کارگاه ها، میزان تجهیزات آموزشی، تعداد مربی و ... را ظرفیت آموزشی مرکز می نامند که بر اساس نفر-ساعت محاسبه می گردد.
۲۰	کارگاه آموزش فنی و حرفه ای	مکانی است که برای اجرای برنامه های آموزش فنی و حرفه ای تجهیز و مورد بهره برداری قرار می گیرد.
۲۱	گروه برنامه ریزی درسی	گروه تخصصی شامل خبرگان حرفه ای، مربیان و کارشناسان برنامه ریزی درسی آموزش فنی و حرفه ای است که به منظور نظارت بر تدوین و بازنگری استانداردهای مهارت تشکیل می گردد.
۲۲	گواهینامه مهارت	سند رسمی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور است که توسط یک هیئت یا ارگان مجاز صادر می شود. و پیشرفت یک فرد را با توجه به رویه های استاندارد ارزشیابی ثبت می کند. همچنین سندی که بوسیله مسئولین برای فرد صادر می شود و نشان می دهد که فرد سنجیده شده و در یک واحد یا تعدادی از واحد های وابسته به شایستگی از خود استحقاق نشان داده است.
۲۳	مربی سازمان آموزش فنی و حرفه ای	کارکنان آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه ای که دارای صلاحیت علمی و عملی لازم برای ارایه آموزش های فنی و حرفه ای در یک یا چند حرفه زیر مجموعه یک رشته آموزشی، هستند.
۲۴	مرکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی	فضای آموزشی شامل کارگاههای آموزشی، کلاس ها، آزمایشگاه، فضای اداری و امکانات جانبی است که بر اساس ضوابط و مقررات ارتقاء مهارت و تخصص برای کارگران شاغل و یا ایجاد مهارت در افراد متقاضی کار فاقد مهارت و یا کم مهارت ایجاد شده است و تحت پوشش سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور اداره می شود.

ردیف	عنوان واژه	تعریف واژه
۲۵	مرکز مدیریت مهارت آموزی و مشاوره شغلی	شعبه ای از یک مرکز آموزش فنی و حرفه ای ثابت دولتی می باشد که با تکیه بر ظرفیت های بالقوه و بالفعل دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی، مراکز آموزش فنی و حرفه ای ثابت دولتی و آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد در محل یک دانشگاه یا موسسه آموزش عالی ایجاد می شود.
۲۶	مرکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی دو منظوره	مرکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی است که طبق مجوز آن می تواند آموزش های مهارتی مربوط به خواهران و برادران را ارائه نماید
۲۷	مرکز کارآموزی بین کارگاهی	مرکز آموزشی است که مجوز آن از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور صادر می شود و در آن آموزش با استفاده از امکانات خط تولید انجام می گیرد.
۲۸	مرکز کارآموزی جوار کارگاهی	مرکز کارآموزی جوار کارگاهی ، مرکزی آموزشی است که مجوز آن سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور صادر می شود که از لحاظ تجهیزات آموزشی، مستقل از خط تولید بوده و یک واحد به تنهایی یا چند واحد به اشتراک می توانند آن را ثبت و بهره برداری نمایند.
۲۹	منبع آموزشی فنی و حرفه ای	منابعی برای یاددهی- یادگیری کارآموزان و راهنمای مربیان در حوزه مهارت آموزی است که به صورت چاپی یا الکترونیکی در قالبهای متنی و چند رسانه ای نظیر کتاب، محتوا و فیلم آموزشی، نقشه و پروژه های عملی و موارد مشابه با رعایت چهارچوب های استانداردهای شایستگی حرفه، شغل و ارزشیابی نشر می یابند.
۳۰	مهارت	شایستگی های کسب شده است که با استفاده از آن فرد می تواند قابلیت اشتغال پذیری در بازار کار را داشته باشد و یا به فعالیت خود ادامه دهد
۳۱	مهارت آموخته	فردی است که دوره آموزش مهارتی معینی را به پایان رسانده است.
۳۲	مهارت آموز	فردی که برای فراگرفتن حرفه ای خاص، بازآموزی یا ارتقاء مهارت برای مدت معین در مراکز آموزش فنی و حرفه ای دولتی، مراکز جوار و یا بین کارگاهی و یا در آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد آموزش می بیند.
۳۳	مهارت آموزی در محیط کار واقعی	نوعی از مهارت آموزی است که در محل کار یا محوطه کار به عنوان بخشی از آموزش عملی، کار تولیدی و توسعه حرفه ای مهارت آموزان انجام می شود
۳۴	مهارت جو	به فردی اطلاق می شود که متقاضی به گذراندن دوره های مهارت آموزی در مراکز آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور است اما تاکنون موفق به انتخاب نوع دوره و شرکت در آن نبوده است.